

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 941/2019
23.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Мирољуба Томића и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због продуженог кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1. у вези члана 33. и члана 61. Кривичног законика и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Катарине Јовановић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К 445/16 од 14.11.2018. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 187/19 од 18.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 23. октобра 2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Катарине Јовановић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Чачку К 445/16 од 14.11.2018. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 187/19 од 18.04.2019. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку и на повреди кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку К 445/16 од 14.11.2018. године, окривљени АА је, поред осталих окривљених, оглашен кривим због продуженог кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. и члана 61. став 1. Кривичног законика, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од једне године, у коју казну му је урачунато време проведено у притвору од 18.06.2018. године до 15.10.2018. године.

Истом пресудом, на основу члана 91. КЗ према окривљеном АА изречена је мера одузимања имовинске користи прибављене кривичним делом у износу од

46.500,00 динара, коју је обавезан да као солидарни дужник са окривљенима ББ и ВВ уплати на рачун буџета Републике Србије у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења.

На основу одредбе чланова 261. и 264. ЗКП, окривљени АА обавезан је да на име паушала Основном суду у Чачку уплати износ од 8.000,00 динара, те да на име осталих трошкова кривичног поступка насталих пред истим судом уплати износ од 28.481,01 динара, те заједно са окривљенима ББ и ВВ као солидарни дужник на име трошкова кривичног поступка да плати износ од 25.934,18 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења. Окривљени је истовремено обавезан да на име трошкова који су настали пред ОЈТ Чачак исплати као солидарни дужник заједно са окривљенима ББ и ВВ износ од 14.285,44 динара, као и да заједно са окривљенима ГГ и ВВ као солидарни дужник плати износ од 8.932,49 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења.

Оштећени ДД је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 187/19 од 18.04.2019. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног ВВ – адвоката Дубравке Бојић, а по службеној дужности у односу на окривљеног АА и окривљеног ББ, пресуда Основног суда у Чачку К 445/16 од 14.11.2018. године преиначена је у погледу одузимања имовинске користи прибављене кривичним делом, тако што је одређено да се од окривљених АА, ББ и ВВ у смислу члана 91. КЗ одузима имовинска корист прибављена кривичним делом у износу од 34.000,00 динара у корист буџета Републике Србије, који износ су окривљени дужни солидарно да плате у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом извршења, док су иста жалба у преосталом делу, као и жалбе Основног јавног тужиоца у Чачку, браниоца окривљеног АА – адвоката Катарине Јовановић и бранилаца окривљених ББ и ГГ одбијене као неосноване, а пресуда Основног суда у Чачку у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Катарина Јовановић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. тач. 1) и 3) ЗКП, повреде одредаба члана 74. став 1. тачка 2) ЗКП и повреде члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, пред потпуно измењеним већем, или да побијане пресуде преиначи тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, уз истовремени захтев да бранилац буде обавештен о седници већа у смислу члана 488. став 2. ЗКП, те да се одреди одлагање или прекид извршења правноснажне пресуде у смислу члана 488. став 3. ЗКП.

Врховни касациони суд доставио је захтев за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП) размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован у делу у којем се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости наводи да је правноснажна пресуда заснована на недозвољеном доказу – на потврди о привремено одузетим предметима од 07.06.2016. године, коју је окривљени АА потписао у својству грађанина, иако је имао својство осумњиченог и самим тим је према наводима захтева морао имати браниоца приликом потписивања ове потврде, па како бранилац није био присутан приликом сачињавања ове потврде, нити је окривљени поучен о праву на браниоца, то према ставу одбране наведена потврда не може бити доказ на коме ће се заснивати судска одлука.

Надаље, у захтеву се истиче да је окривљени у Полицијској управи у Чачку дана 07.06.2016. године саслушан у одсуству браниоца, иако је имао својство осумњиченог, а који начин је учињена иста битна повреда одредаба кривичног поступка.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује неоснованим. Ово стога што из списка предмета – из записника о саслушању осумњиченог АА од 07.06.2016. године произилази да је записник сачињен у присуству браниоца – адвоката Биљане Вукосављевић, која му је постављена за браниоца по службеној дужности, а на самом записнику је констатовано да осумњичени пристаје да у предистражном поступку да свој исказ у присуству наведеног браниоца, те да му је омогућен поверљив разговор са наведеним браниоцем, који је трајао 10 минута. Из истог записника утврђује се и да окривљени и његов бранилац нису имали примедби на садржину записника, и да су га потписали без примедби, те је очигледно да је наведени записник сачињен у свему у складу са одредбама члана 232. став 1. и члана 289. став 4. ЗКП, те да се може користити као доказ у кривичном поступку.

По оцени овога суда и потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног АА, сачињена дана 07.06.2016. године, прибављена је у свему у складу са одредбама Законика о кривичном поступку.

Чланом 147. став 1. ЗКП прописано је да предмете који се по Кривичном закону морају одузети или који могу послужити као доказ у кривичном поступку, орган поступка ће привремено одузети и обезбедити њихово чување.

Одредбама члана 286. став 1. ЗКП прописано је да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. Ставом 2. истог члана прописано је да полиција може у циљу испуњења дужности из става 1. тог члана да, поред осталог, тражи потребна обавештења од грађана, да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага, да предузме потребне мере у вези са утврђивањем истоветности лица и предмета, као и предузме друге потребне мере и радње, те да ће се о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања потребних радњи, а које могу бити од интереса за кривични поступак, саставити записник или службена белешка.

Према томе, овлашћена службена лица МУП-а РС, сагласно одредбама чланова 147. и 286. став 1. и 2. Законика о кривичном поступку, имала су овлашћење да одузму предмет од било ког лица, и у ситуацији пре него што стекне својство осумњиченог, па како ниједном одредбом ЗКП-а није прописано да потврде о привремено одузетим предметима морају бити потписане у присуству браниоца, то је предметна потврда о одузетим предметима од окривљеног АА у конкретном случају правилно цењена као доказ приликом доношења првостепене пресуде и супротно наводима изнетим у захтеву браниоца окривљеног, не представља незаконит доказ.

Сагласно изложеном, побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Неосновано се истим захтевом указује и на учињене повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

У вези са повредом кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да првостепени суд у изреци пресуде није навео битан елемент кривичног дела тешка крађа из члана 204. КЗ – намеру окривљеног да присвајањем туђе покретне ствари себи или другом прибави противправну имовинску корист, а због чега према ставу браниоца у радњама окривљеног нема ни предметног кривичног дела. С тим у вези, у захтеву се истиче и да је радња извршења кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим у изреци описана „веома уопштено, без навођења свести о заједничком деловању окривљеног и осталих окривљених“, да није наведено да су окривљени као саизвршиоци поступали по претходном договору, нити су наведене радње које је

сваки од окривљених понаособ извршио, а на који начин је према ставу браниоца учињена наведена повреда закона.

У вези са повредом кривичног закона из члана 439. тачка 2) КЗ бранилац истиче да умишљај окривљеног није био управљен на прибављање противправне имовинске користи одузимањем туђих покретних ствари таксативно наведених у изреци, те да стога у конкретном случају нису остварени елементи бића кривичног дела тешка крађа из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. КЗ, већ би се евентуално могло говорити о неком другом кривичном делу „примера ради о кривичном делу одузимања туђе ствари из члана 211. КЗ“.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Ово стога што је у изреци првостепене пресуде јасно наведено да су окривљени АА, ББ и ВВ у току ноћи 2/3.06.2016. године, способни да схвате значај својих дела и да управљају својим поступцима, по претходно постигнутом договору, заједнички извршили кривично дело тако што су обијањем затвореног простора одузели другом туђе покретне ствари у намери да њиховим присвајањем себи прибаве противправну имовинску корист, тако што су дошли до куће оштећене ЂЂ у селу ..., прескочили ограду, ушли у двориште, обили врата од електро ормана и искључили струју у кући, а затим испод кухињског прозора поставили буре које су нашли у дворишту на које се попео окривљени АА, који је подесним предметом разбио прозорско стакло, па је кроз тако направљен отвор окривљени ББ провукао руку и са унутрашње стране отворио прозорско крило, након чега су њих двојица ушли у унутрашњост куће и извршили преметачину, док је окривљени ВВ остао испред куће како би чувао стражу, те из куће изнели ствари наведене у изреци у укупној вредности од 46.500,00 динара, при чему су били свесни свога дела и хтели његово извршење, те свесни да је њихово дело забрањено.

Такође, у ставу II изреке, наведено је да су окривљени ГГ, ВВ и АА, у периоду од 29.02.2016. године до 01.03.2016. године, по претходном међусобном договору, способни да схвате значај свога дела и да управљају својим поступцима, у циљу (дакле у намери), прибављања противправне имовинске користи одузели другоме туђу покретну ствар, тако што су дошли до куће оштећеног ДД у селу ..., где је окривљени ВВ каменом разбио стакло на улазним вратима, те су тако отворили врата и ушли у приземни део куће, где су извршили преметачину и након тога одузели ствари описане у изреци, укупне вредности 81.450,00 динара, при чему су били свесни свога дела и хтели његово извршење, те свесни да је њихово дело забрањено.

Дакле, и у ставу I и у ставу II изреке првостепене пресуде јасно је наведено да су окривљени поступали у намери да присвајањем туђих покретних ствари себи прибаве противправну имовинску корист, при чему су јасно описане радње сваког од окривљених, као и да су у оба случаја окривљени поступали по претходном

договору. Стога су оцењени неоснованим наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује да изрека првостепене пресуде не садржи битне елементе продуженог кривичног дела тешке крађе из члана 204. став 1. тачка 1) КЗ у саизвршилаштву, у вези члана 33. и 61. КЗ, да у изреци нису јасно одређене радње које је сваки од окривљених понаособ извршио нити да су поступали по претходном договору, као и да се у радњама окривљеног не стичу сви битни елементи предметног кривичног дела, већ би се у конкретном случају евентуално могло говорити о неком другом кривичном делу.

Из наведених разлога, наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, оцењени су неоснованим.

Исти захтев је у осталом делу одбачен као недозвољен, из следећих разлога:

Одредбом члана 484. Законика о кривичном поступку прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1. ЗКП).

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5) ЗКП), такав захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле због повреда одредаба члана 74, члана 438. став 1. тач. 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. ст. 3. и 4. ЗКП, учињених у поступку пред првостепеним и пред другостепеним судом.

Обавеза навођења разлога за подношење захтева због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), подразумева не само формално означавање о којој повреди закона се ради, већ и указивање на то у чему се она састоји.

У преосталом делу захтева, бранилац окривљеног истиче повреду закона из члана 74. ЗКП, због које повреде је дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљенима преко бранилаца. Међутим, у вези са овом повредом закона, бранилац у суштини указује на повреду одредаба члана 511. став 1. ЗКП у вези са чланом 447. став 2. ЗКП, а које повреде у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представљају разлог због којег је окривљенима преко бранилаца дозвољено подношење овог ванредног правног лека, па је захтев у овом делу оцењен недозвољеним.

Надаље, захтевом се указује и на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, међутим у вези са овом повредом закона бранилац истиче да је суд окривљеном могао ублажити казну до три месеца затвора у смислу члана 57. став 1. тачка 5) КЗ, односно да је могао одредити да ће се она извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, сходно члану 45. став 5. КЗ, као и да је одлука о кривичној санкцији превисоко одмерена јер је првостепени

суд пропустио да утврди олакшавајуће околности у конкретном случају. С тим у вези, у захтеву се наводи и да је суд могао окривљеном ублажити казну сходно члану 57. став 6. КЗ, те да је у конкретном случају окривљеном могла бити изречена и условна осуда, сходно члану 66. КЗ.

Како се изложеним наводима захтева само формално указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, а у суштини се полемише са чињеницама и околностима које би у конкретном случају евентуално могле бити од утицаја на одлуку о врсти и висини кривичне санкције, а из ког разлога подношење захтева за заштиту законитости окривљенима преко бранилаца није дозвољено у смислу одредбе 485. став 4. ЗКП то је захтев у овом делу оцењен недозвољеним.

Истим захтевом указује се и на повреду одредаба члана 441. став 4. ЗКП, због које повреде је подношење овог ванредног правног лека дозвољено окривљенима преко бранилаца, међутим ни у вези са овом повредом закона бранилац не наводи у чему се она састоји, већ наводима захтева у суштини оспорава правилност и законитост одлуке суда да окривљени АА солидарно са другим окривљенима надокнади трошкове вештачења од стране вештака медицинске струке, изводећи сопствени закључак да је ова одлука неправилна и незаконита јер су окривљени обавезани да плате трошкове које је суд проузроковао одређивањем наведеног вештачења.

Најзад, истим захтевом указује се на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, истицањем да и у првостепеној и у другостепеној пресуди постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника, а из ког разлога у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП није дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца због повреде закона.

У захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног наводи се и да је окривљени АА оглашен кривим због извршења продуженог кривичног дела тешка крађа у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. и члана 61. став 1. КЗ, и поред тога што, према ставу браниоца, радње окривљеног описане у ставу I и ставу II изреке пресуде немају временски континуитет, односно нема временске повезаности између њих, а на који начин је према ставу браниоца учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, подношење овог ванредног правног лека дозвољено је окривљенима преко бранилаца, међутим када се има у виду да је правноснажном пресудом окривљени оглашен кривим због једног продуженог кривичног дела тешке крађе у саизвршилаштву из члана 204. став 1. тачка 1) у вези члана 33. и члана 61. став 1. КЗ, а не због извршења два кривична дела, што је повољније за окривљеног, то би у овом смислу испитивање правноснажне пресуде било на штету окривљеног. Обзиром да бранилац није овлашћен да предузима радње (па и да подноси захтев за заштиту законитости), на

штету окривљеног (члан 71. став 5. ЗКП) већ то само може Републички јавни тужилац (члан 483. став 2. ЗКП), то је Врховни касациони суд захтев заштиту законитости браниоца окривљеног и у овом делу оценио недозвољеним.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП у одбијајућем делу, те на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у којем је захтев одбачен као недозвољен, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник,
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија,
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић